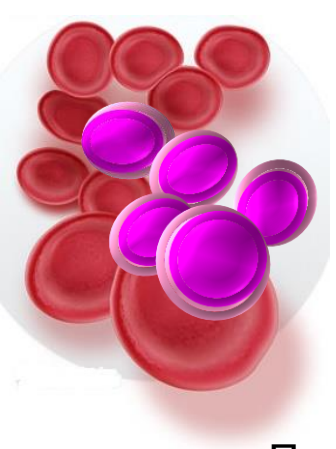

Αυτόλογη μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων

Λίγκα Μαρία

Αιματολόγος, Επιμελήτρια Β'
Αιματολογικό Τμήμα Παθολογικής Κλινικής
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών

Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων (ΜΑΚ)

■ αφορά τη μεταφορά και εγκατάσταση αρχέγονων κυττάρων από ένα δότη σε ένα λήπτη

Πηγές αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων:

■ **μυελός των οστών**

- γενική αναισθησία, με χειρουργική αναρρόφηση από τις λαγόνιες ακρολοφίες

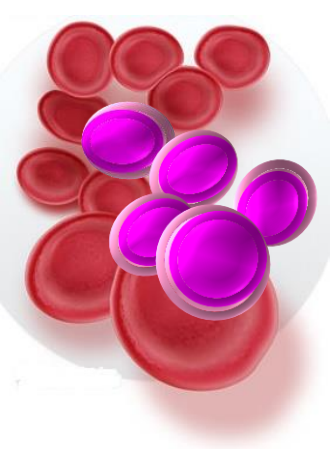
■ **περιφερικό αίμα**

- ο φυσιολογικός αριθμός των αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων στο περιφερικό αίμα είναι χαμηλός, ωστόσο, μπορεί να αυξηθεί με τη χορήγηση παραγόντων διέγερσης αποικιών κοκκιοκυττάρων (G-CSF), σε συνδυασμό ή όχι με χημειοθεραπεία

- η συλλογή γίνεται με τη βοήθεια ενός ειδικού μηχανήματος κυτταραφαίρεσης

- τα πλεονεκτήματα σε σχέση με τη συλλογή από το μυελό των οστών αφορούν την γρηγορότερη αιματολογική αποκατάσταση και τη μειωμένη θνητότητα που σχετίζεται με τη μεταμόσχευση

■ **ομφαλοπλακούντια κύτταρα**

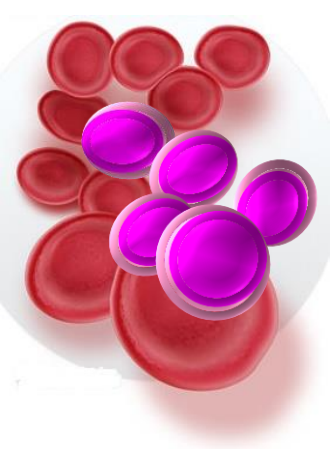

Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων (ΜΑΚ)

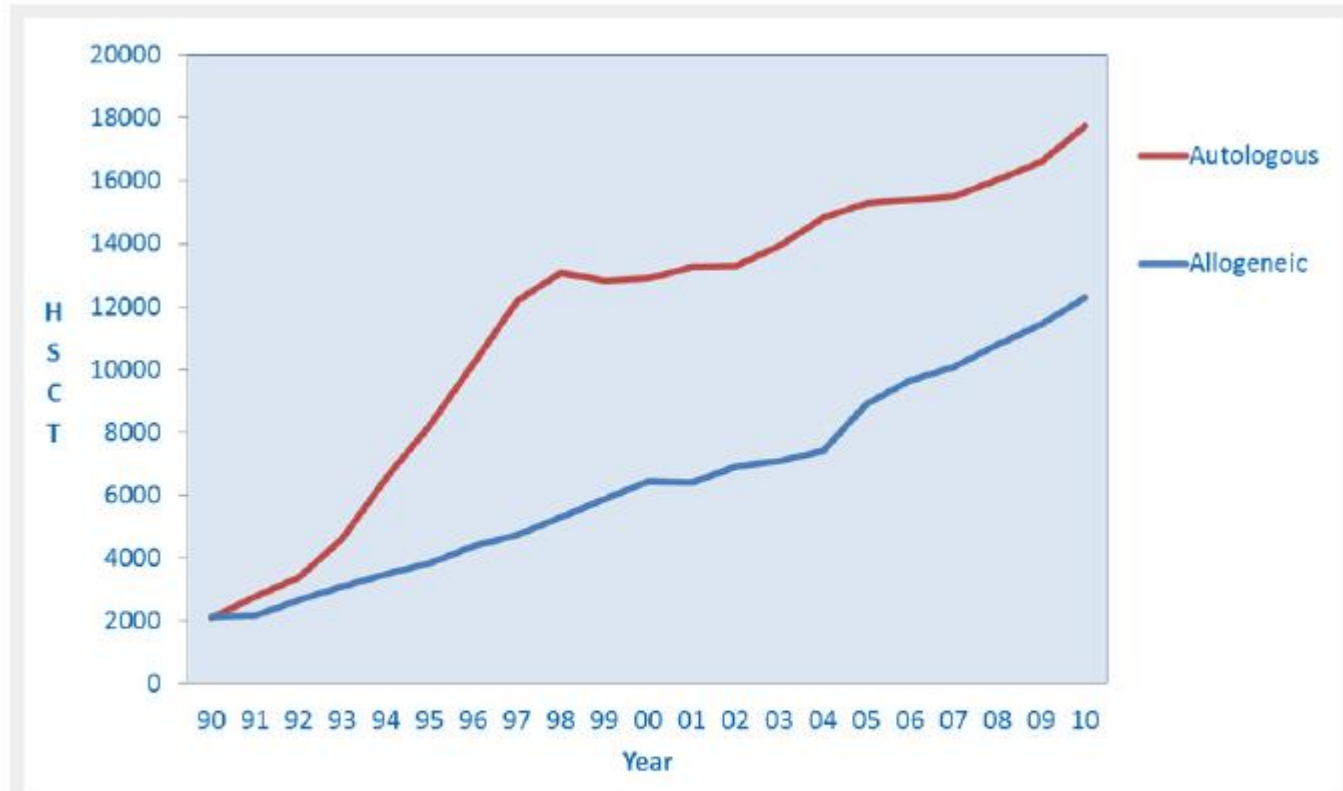

Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων διακρίνεται:

- **αυτόλογη μεταμόσχευση:** αιμοποιητικά κύτταρα συλλέγονται από τον ίδιο τον ασθενή και επαναχορηγούνται μετά από υψηλή δόση χημειοθεραπείας
- **αλλογενή μεταμόσχευση:** χορηγούνται αιμοποιητικά κύτταρα από υγιή δότη
  - συμβατός συγγενής δότης
  - συμβατός μη συγγενής δότης (VUD, volunteer unrelated donor)
  - μη συμβατός δότης (απλοταυτόσημη μεταμόσχευση, VUD, ομφαλοπλακούντια κύτταρα)

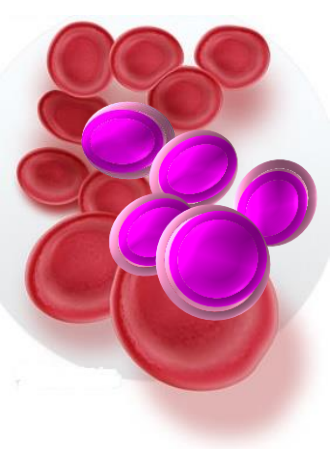

Αυτόλογη ΜΑΚ

Figure 1

Autologous and Allogeneic HSCT in Europe 1990–2010 (reprinted from: Passweg JR, Baldomero H, Gratwohl A, Bregni M, Cesaro S, Dreger P, et al.; for the European Group for Blood and Marrow Transplantation (EBMT). The EBMT activity survey: 1990–2010. Bone Marrow Transplant. 2012;47(7):906-23 [3]).

Ενδείξεις / Αυτόλογη ΜΑΚ

Table 1: Common indications for HSCT.

Autologous

Malignancy

Plasma cell myeloma

Non Hodgkin lymphoma

Hodgkin lymphoma

Acute myeloid leukaemia

Neuroblastoma

Ewing sarcoma

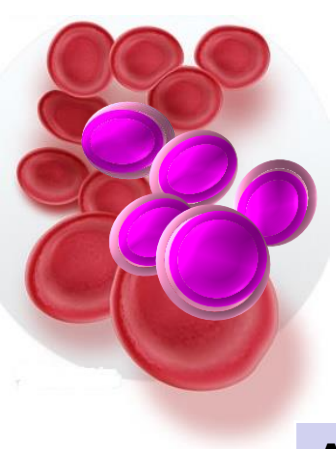
Other rare cancers of childhood

Germ-cell tumours

Non malignant disorders

Autoimmune diseases

- multiple sclerosis
- systemic sclerosis
- systemic lupus erythematosus
- rheumatoid arthritis
- juvenile idiopathic arthritis
- DM type I

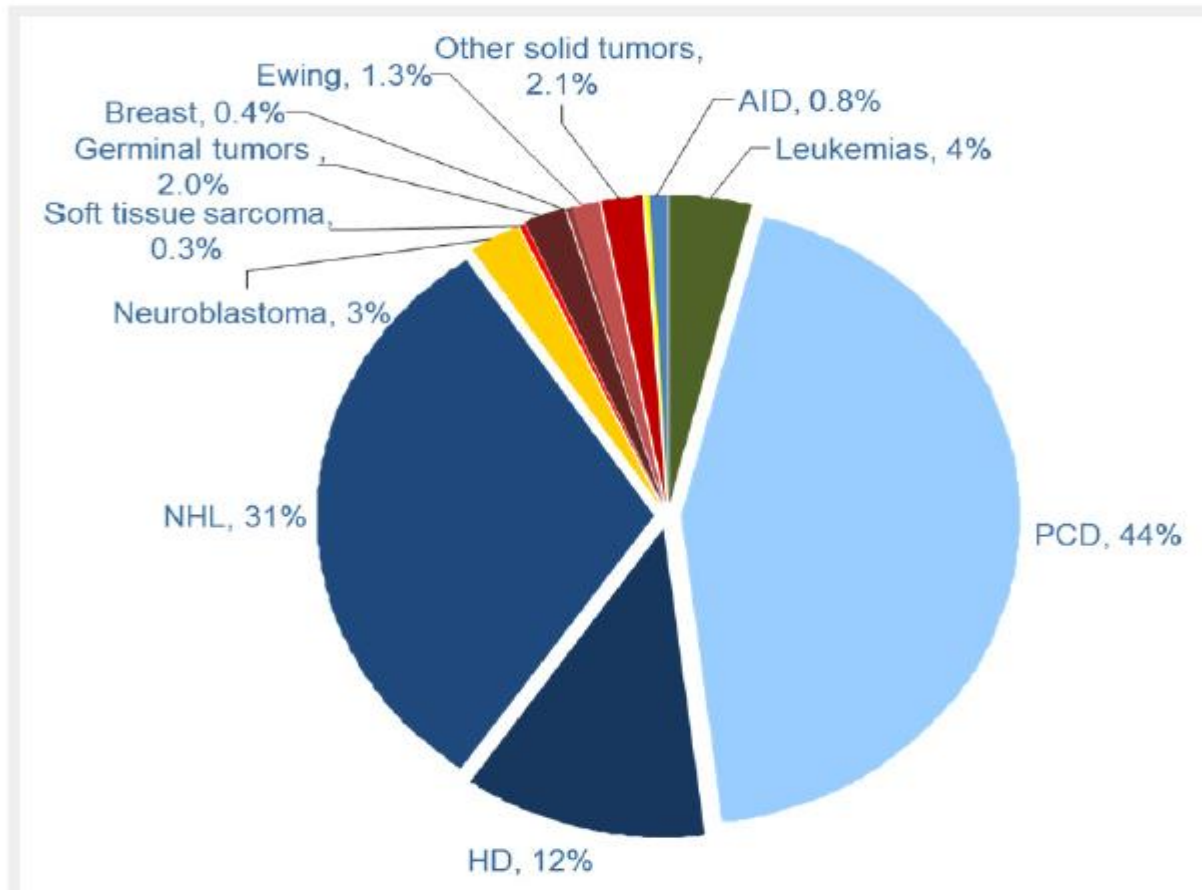
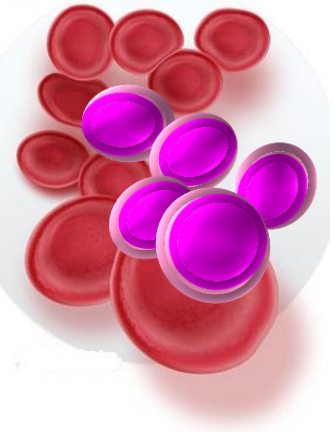

Ενδείξεις / Αυτόλογη ΜΑΚ

Διάγνωση	Αυτόλογη ΜΑΚ
Multiple Myeloma	After initial induction First relapse
Hodgkin lymphoma	Relapsed disease Primary induction failure
Diffuse large B-cell lymphoma	Relapsed disease Primary induction failure
Follicular lymphoma	First relapse
Mantle cell lymphoma	After initial induction First relapse
T cell neoplasms	Relapsed disease After initial induction (clinical trials)

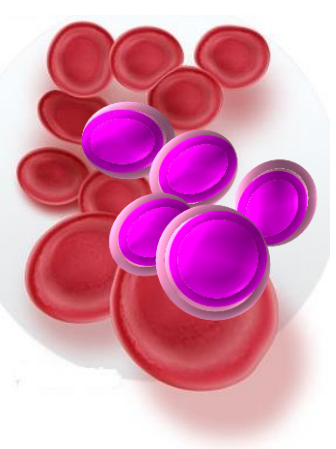
Αυτόλογη ΜΑΚ

Figure 2B

Indications for autologous HSCT in Europe in 2010 (reprinted from: Passweg JR, Baldomero H, Gratwohl A, Bregni M, Cesaro S, Dreger P, et al.; for the European Group for Blood and Marrow Transplantation (EBMT). The EBMT activity survey: 1990–2010. Bone Marrow Transplant. 2012;47(7):906-23 [3]).

Abbr: PCD: plasma cell disorders, HD Hodgkin Lymphoma, NHL Non Hodgkin Lymphoma, AID Autoimmune Disorders

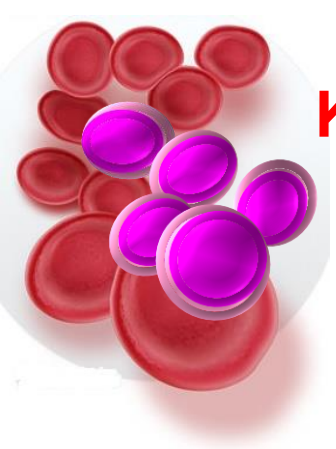

Αυτόλογη ΜΑΚ

- 1α) κινητοποίηση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων
- 1β) συλλογή αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων
- 2α) προπαρασκευαστικό σχήμα
- 2β) έγχυση αυτόλογων αιμοποιητικών κυττάρων

Κινητοποίηση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων

▣ παράγοντας διέγερσης αποικιών των κοκκιοκυττάρων (Granulocyte Colony Stimulating Factor, G-CSF):

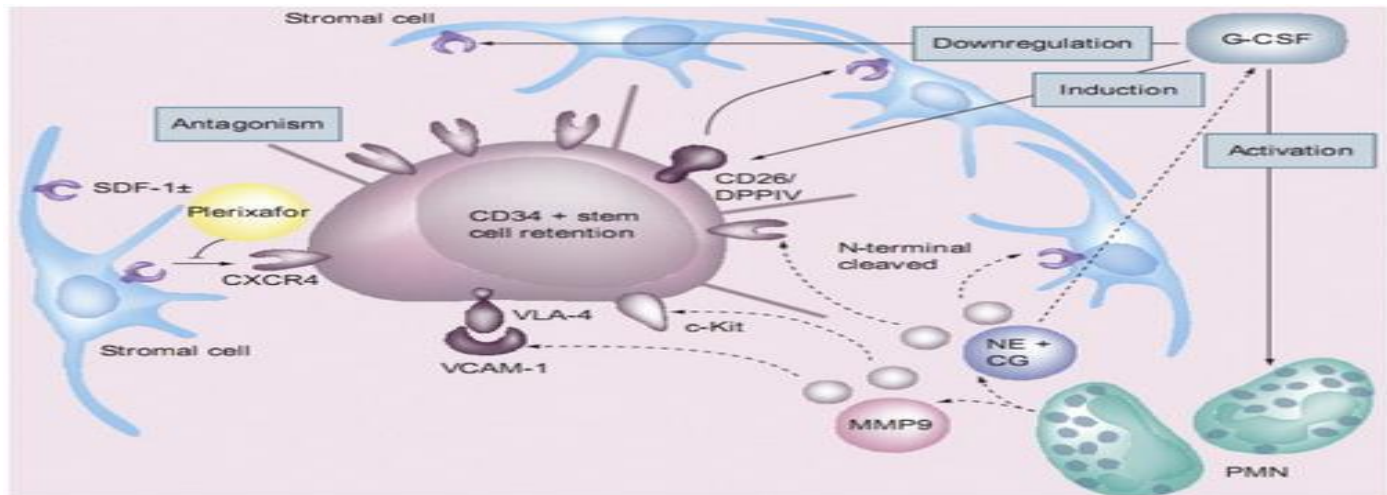
- είναι γλυκοπρωτεΐνη που διεγείρει την επιβίωση, τον πολλαπλασιασμό και την διαφοροποίηση των προγονικών μυελικών κυττάρων της κοκκιώδους σειράς και την ενεργοποίηση των ουδετεροφίλων
- κινητοποιεί αποτελεσματικά τα ηρεμούντα προγονικά κύτταρα του μυελού, προωθώντας τα από την G0 στις G1 → S φάσεις του κυτταρικού κύκλου (GM-CSF, IL-3, IL-6, IL-11)

▣ συνδυασμός G-CSF + χημειοθεραπείας

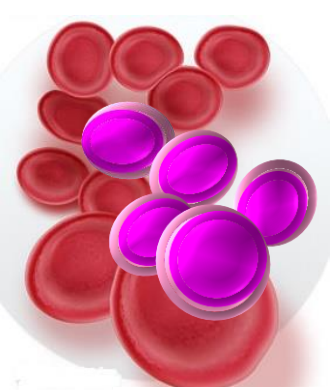
▣ συνδυασμός G-CSF + plerixafor

Κινητοποίηση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων

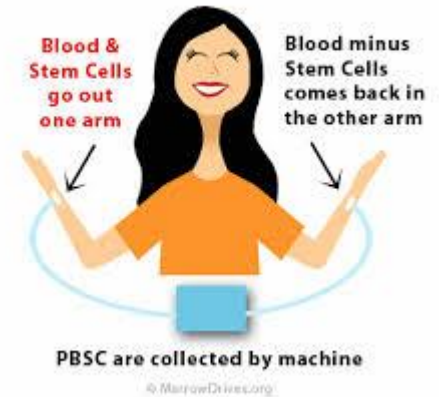
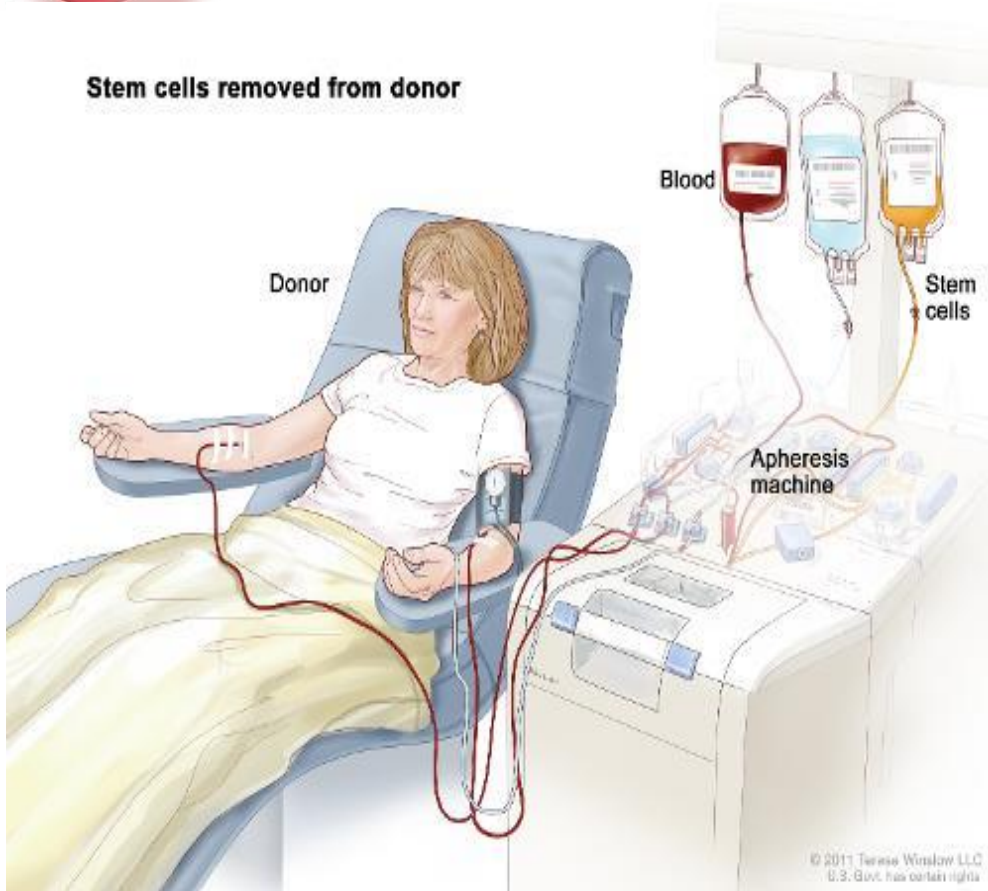
- plerixafor: είναι ένα δικυκλαμικό παράγωγο, το οποίο είναι ένας εκλεκτικός, αναστρέψιμος ανταγωνιστής του υποδοχέα της χημειοκίνης CXCR4 που αποκλείει τη δέσμευση του συγγενή συνδέτη, τον παράγοντα SDF-1α από κύτταρα στρώματος, γνωστό και ως CXCL12 → αποτέλεσμα της διακοπής δέσμευσης του CXCR4 στο συγγενικό της συνδέτη, οδηγώντας στην εμφάνιση στη συστηματική κυκλοφορία τόσο ώριμων όσο και πολυδύναμων κυττάρων

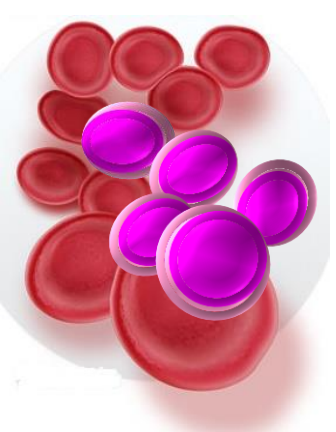
Συλλογή αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων

Stem cells removed from donor

- μέτρηση CD34⁺ αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων (συνολικά $\geq 2.5 \times 10^6/\text{kg}$)

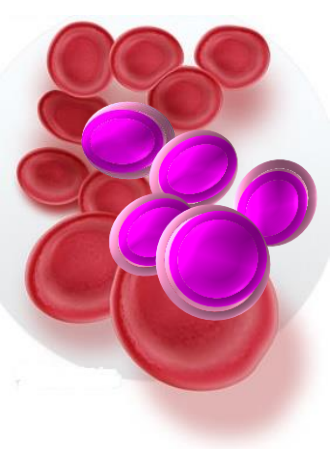

Προπαρασκευαστικό Σχήμα / Αυτόλογη ΜΑΚ

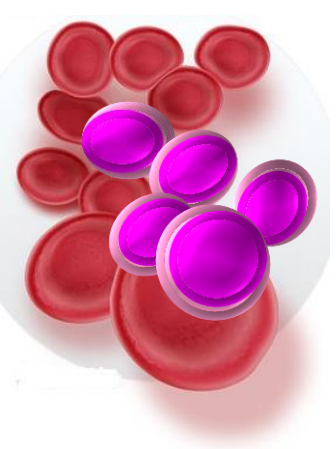
- χορήγηση χημειοθεραπείας υψηλής δόσης ± ακτινοθεραπεία
- αποσκοπεί στην εξάλειψη της υποκείμενης νόσου
- δίνει την δυνατότητα να αυξηθούν οι δόσεις των κυτταροστατικών ΧΜΘ
- διευκολύνεται η αιματολογική αποκατάσταση από την εγκατάσταση και λειτουργία των χορηγούμενων αιμοποιητικών κυττάρων

- υψηλή δόση μελφαλάνης (MEL 200 mg/mq)
- BEAM ((BCNU 300 mg/mq d-7; ARA-C 2x200 mg/mq d-6,-5,-4,-3 ; Etoposide 2x100 mg/mq d-6,-5,-4,-3 ; Melphalan 140 mg/mq d-2)

Έγχυση αυτόλογων αιμοποιητικών κυττάρων

- ο παράγοντας συντήρησης στην κρυοκατάψυξη αυτόλογων αιμοποιητικών κυττάρων (dimethylsulfoxide ή DMSO) είναι η αιτία πολλών από τις παρενέργειες της έγχυσης (ναυτία, αλλοίωση της γεύσης, βαγοτονική βραδυκαρδία)
- DMSO έχει μια χαρακτηριστική μυρωδιά (αναπνοή του ασθενούς, στο δωμάτιο).

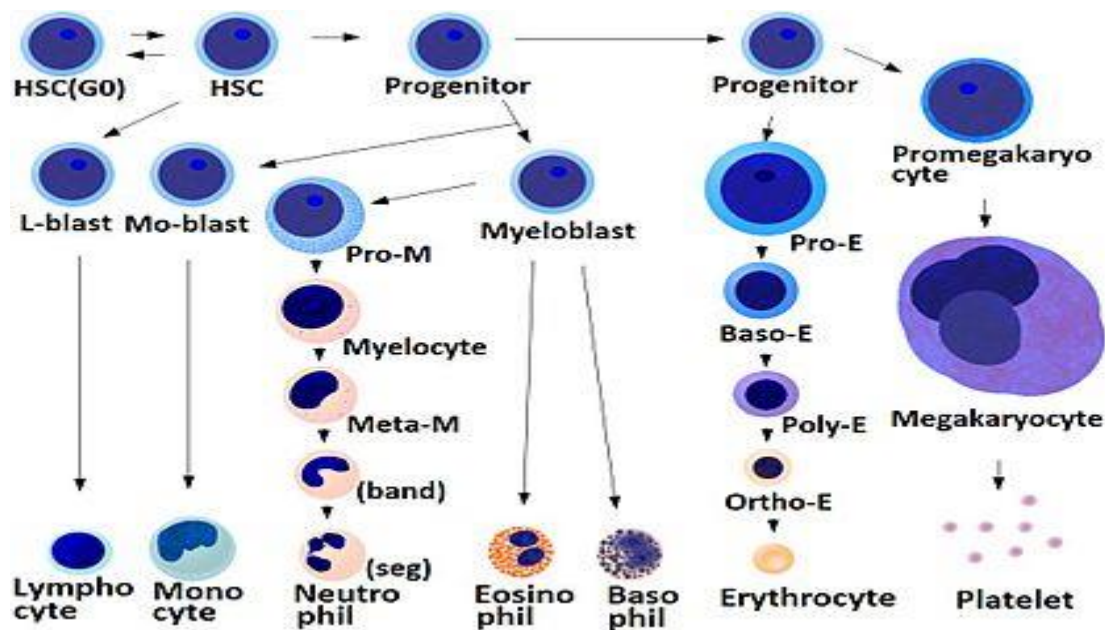

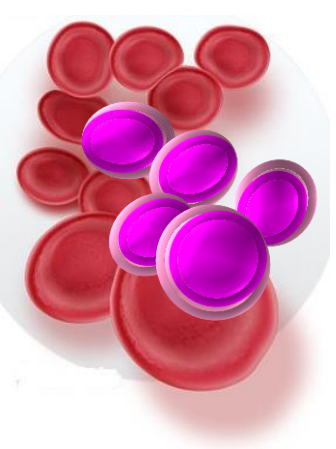
Αρχέγονα αιμοποιητικά κύτταρα

Τα αρχέγονα αιμοποιητικά κύτταρα αποτελούν μη εξειδικευμένα κύτταρα, τα οποία εξελίσσονται σε διαφορετικά είδη εξειδικευμένων κυττάρων του αίματος.

Ειδικότερα μπορούν να εξελιχθούν σε:

- Ερυθρά αιμοσφαίρια
- Λευκά αιμοσφαίρια
- Αιμοπετάλια

Αυτόλογη ΜΑΚ

▪ Εμφύτευση

- τα αρχέγονα αιμοποιητικά κύτταρα κατευθύνονται από το αίμα στο μυελό των οστών και επέρχεται αιμοποιητική αποκατάσταση, δηλαδή αρχίζουν να παράγονται τα νέα κύτταρα του αίματος

- 10 – 15 ημέρες

▪ Υποστηρικτική αγωγή:

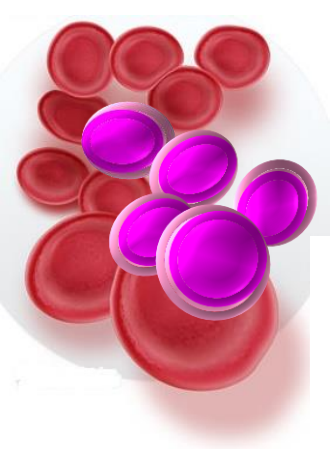
- αντιβιοτικά για τη θεραπεία των λοιμώξεων

- ενυδάτωση

- παράγοντας διέγερσης αποικιών των κοκκιοκυττάρων (Granulocyte Colony Stimulating Factor, G-CSF)

- μετάγγιση αίματος και αιμοπεταλίων

- βλεννογονίτιδα (ναυτία / διάρροια / στοματίτιδα)

Αυτόλογη ΜΑΚ / Πολλαπλούν Μυέλωμα

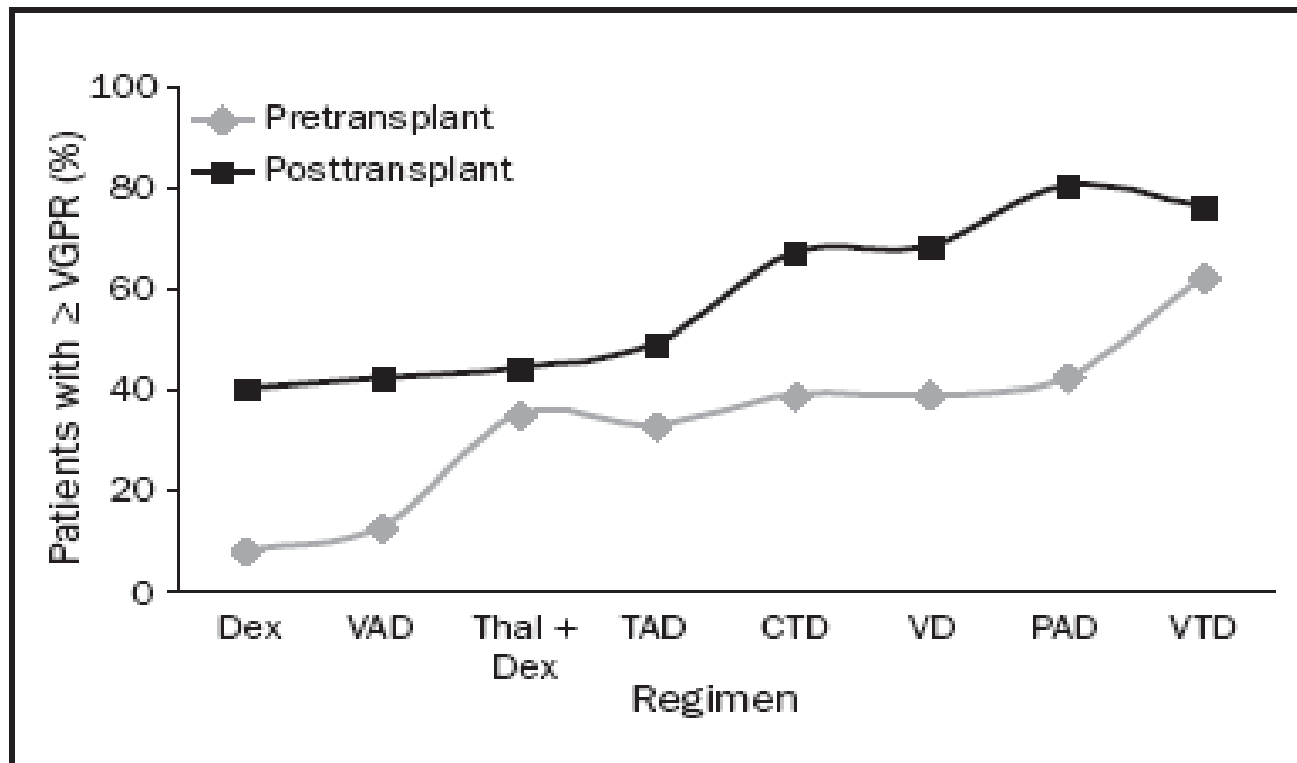

FIGURE 3. Incremental response to stem cell transplant after induction therapy. CTD = cyclophosphamide, thalidomide, dexamethasone;

Αυτόλογη ΜΑΚ / Hodgkin λέμφωμα

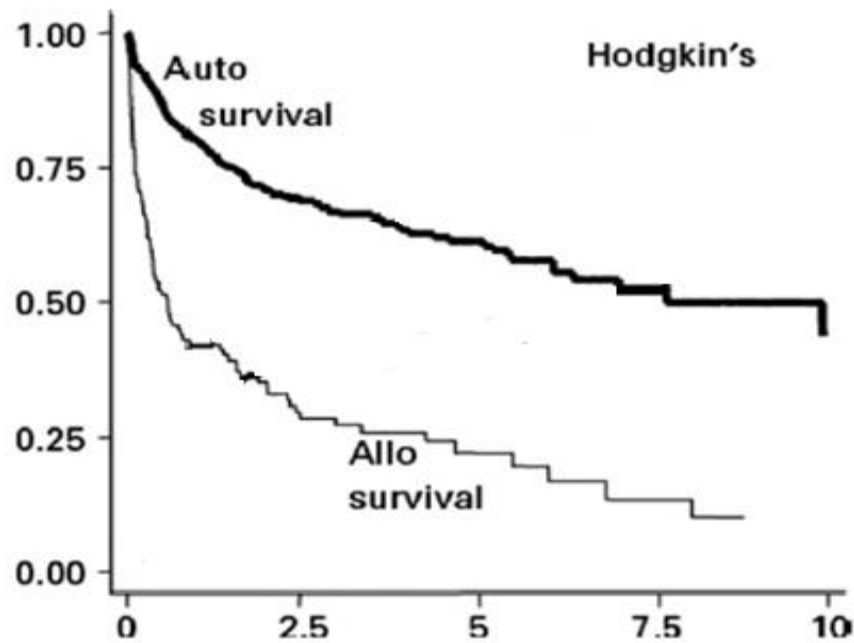
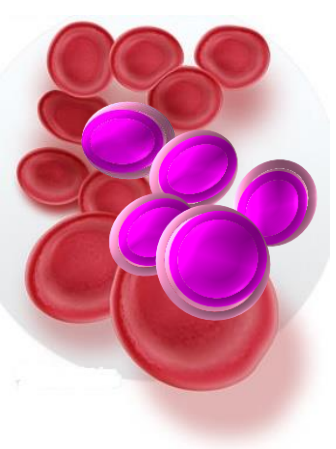
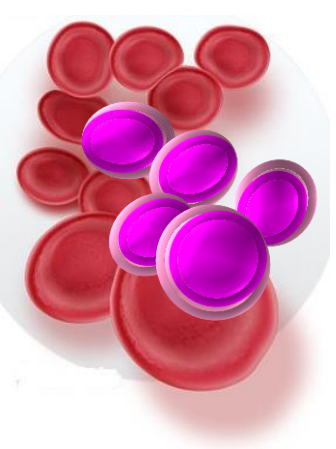

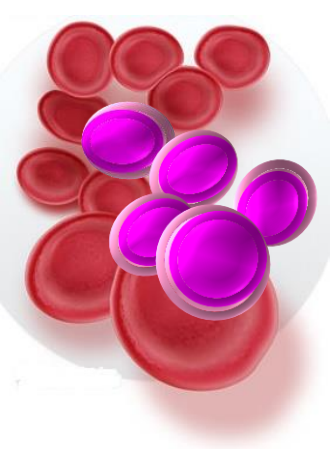
Figure 1 Analysis of registry data from the EBMT comparing the outcomes of HL patients undergoing autologous versus allogeneic stem cell transplant.

Αυτόλογη vs Αλλογενή ΜΑΚ

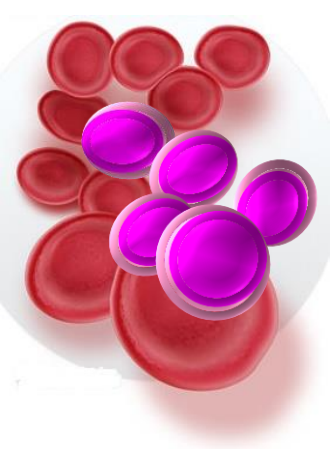
- δεν επαναχορηγούνται με το μόσχευμα κακοήθη κύτταρα
- συνοδεύεται από αντίδραση του μοσχεύματος κατά της κακοήθειας (GvL effect)
- ηλικία
- διαθεσιμότητα δότη
- νόσος του μοσχεύματος κατά του ξενιστή (GvHD)
- ↑ επιπλοκές
- ↑ θνησιμότητα

Αυτόλογη ΜΑΚ / Συμπεράσματα

- ενδείξεις ως θεραπεία πρώτης γραμμής, πολλαπλούν μυέλωμα, λέμφωμα μανδύα
- ενδείξεις ως θεραπεία διάσωσης, NHL, Hodgkin λέμφωμα
- συλλογή αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων από το περιφερικό αίμα
- δίνει την δυνατότητα να αυξηθούν οι δόσεις των κυτταροστατικών ΧΜΘ
- βελτίωση ανταπόκριση της νόσου
- θνησιμότητα 3 – 5 %

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Das Blut ist ein ganz besonder Saft

☺☺

Το αίμα είναι όντως ένας εξαιρετος χυμός

Johann Wolfgang Goëthe

Ερωτήσεις???